

Betegnelser, ansvarsområder og kvalifikasjonskrav

Det er gjennomført en kartlegging av betegnelser, ansvarsområder og kvalifikasjonskrav til dekaner og instituttledere ved et utvalg av universiteter og høyskoler. I kartleggingen av kvalifikasjonskrav er det lagt vekt på å undersøke om det er krav om vitenskapelig kompetanse/sakkyndig vurdering. Dokumentasjonen som er gjennomgått er hentet fra institusjonenes egne nettsider og stillingsutlysninger.

Åtte universiteter og høyskoler inngikk i kartleggingen:

- Universitet i Oslo (UiO)
- Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo (AHO)
- Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU)
- Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU)
- Høgskolen i Østfold (HiØ)
- Nord universitet
- Universitet i Bergen (UiB)
- OsloMet – storbyuniversitetet

Oppsummering:

- Dekan nyttes gjennomgående som betegnelse for ledere av fakulteter. Et fakultet har flere institutter. Instituttleder brukes om leder av institutt som er grunnenheten.
- Hovedfunnet er at det både for dekaner og instituttledere stilles krav om vitenskapelig kompetanse uavhengig av om de er valgt eller ansatt på åremål.
 - Kravene varierer fra professorkompetanse til førstestillingskompetanse
- Ansvarsområdet til dekaner og instituttledere varierer mellom U&H og er avhengig av ledelsesmodellen

En mer detaljert oversikt over ansvarsområder og kvalifikasjonskrav er gjengitt i tabellen under.

Institusjon og kilde	Stilling	Ansvarsområde	Kvalifikasjonskrav
UiO Kilde: Veiledende kompetansekrav for dekan og instituttleder ved UiO NB: Det er presisert at bruken av ordet normalt innebærer at også personer uten professorkompetanse kan tilsettes, men at det kreves minimum førsteamanuensiskompetanse , og i de tilfellene kravet om professorkompetanse fravikes bør det begrunnes.	Dekan	Dekanen er fakultetets øverste leder og leder fakultetets virksomhet innenfor rammer satt av universitetsstyret og instruks fra rektor og universitetsdirektøren og gjennom vedtak fattet i fakultetsstyret. Dekanen har overordnet ansvar og myndighet med hensyn til alle oppgaver som ikke eksplisitt er tillagt fakultetsstyret eller et annet organ, og har generell fullmakt til å avgjøre løpende enkeltsaker. Dekanen er ansvarlig overfor rektor i alle saker som ikke er tillagt universitetsdirektørens ansvarsområde iht. universitets- og høyskolelovens § 10-3. I disse sakene er dekanen ansvarlig overfor universitetsdirektøren.	Vitenskapelig formalkompetanse Det skal normalt stilles krav om professorkompetanse Realkompetanse innenfor ledelse, strategi og administrasjon
	Instituttleder	Instituttlederen er instituttets øverste leder, og leder instituttets virksomhet innenfor rammer satt av universitetsstyret, fakultetets planer og instruks fra dekan og gjennom vedtak fattet i instituttstyret. Instituttlederen har overordnet ansvar og myndighet med hensyn til alle oppgaver som ikke eksplisitt er tillagt instituttstyrets myndighetsområde, og har generell fullmakt til å avgjøre løpende enkeltsaker. Instituttlederen er leder av instituttstyret, eventuelt instituttrådet. Instituttlederen har ansvar for å utarbeide saksframlegg med forslag til vedtak i de saker som ligger inn under instituttstyrets myndighetsområde (jf. § 2). Der det er råd, skal instituttleder også utarbeide	Vitenskapelig formalkompetanse Det skal normalt stilles krav om professorkompetanse Realkompetanse innenfor ledelse, strategi og administrasjon

		<p>forslag til vedtak i de saker som tilligger instituttrådets myndighetsområde.</p> <p>Instituttlederen har ansvar for å iverksette de vedtak som fattes av instituttstyret.</p> <p>Instituttlederen har ansvar for utadrettet nettverksbygging, informasjon og kontakt med eksterne samarbeidspartnere.</p>	
<p>AHO</p> <p>Kilde: stillingsutlysning november 2017</p> <p>4 årig åremålsstilling instituttleder</p>	<p>Instituttleder</p> <p>Institutt for form, teori og historie.</p> <p>4 år</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Utvikling av instituttets faglige profil • Ivareta faglig ledelse gjennom strategisk styring og inspirere til utvikling av instituttets undervisnings-, forsknings- og formidlingsoppgaver • Koordinere instituttets undervisningsplaner og -aktivitet • Bidra til helhetlig ledelse av AHO og studieprogrammet i arkitektur • Budsjettansvar • Personalansvar • Intern informasjon på instituttet <p>Instituttleder rapporterer til rektor og deltar i rektors ledergruppe.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Faglige kvalifikasjoner tilsvarende førstestillingskompetanse • Arkitekturutdanning, minimum på sivilarkitekt/mastergradsnivå • Erfaring fra høyere utdanning • Relevante erfaringer fra praksis • Dokumentert ledererfaring • Søker må beherske et skandinavisk språk
<p>NTNU</p> <p>Kilde: www.ntnu.no</p>	<p>Instituttleder</p> <p>(samme krav til både valgt og årsmålsansatte).</p>	<p>*) Ved annen ordning enn instituttstyre vil instituttleder ha overordnet ansvar og myndighet for alle oppgaver ved instituttet og rapportere til dekan.</p>	<p>Kvalifikasjonskrav [som for valgt leder]:</p> <p>vitenskapelig kompetanse (minst førsteamanuensiskompetanse), generell ledererfaring og erfaring med faglig ledelse, motivasjon for vervet og personlig egnethet.</p>
<p>NMBU</p> <p>Stillingsutlysnings dekaner 2016</p>	<p>Dekan</p>	<p>Dekanene er leder for den faglige og administrative virksomheten ved fakultetet og rapporterer til fakultetsstyret og til rektor.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Høy vitenskapelig kompetanse, minimum dr.grad, innenfor et av fakultetets fagområder

(styresak 108/2016)	Dekanene tilsettes på åremål for 4 år fra 1.1.2017.		<ul style="list-style-type: none"> • Ledererfaring fra universitets- og høyskolesektoren eller tilsvarende forskningsinstitusjoner og kjennskap til trender og utviklingstrekk av betydning for sektoren • En inkluderende lederstil preget av samarbeid, medvirkning og dialog • Evne til å inspirere og motivere • Kjennskap til demokratiske beslutningsprosesser og innsikt i samarbeidsrelasjoner mellom ledelse og tillitsvalgte • Evne til å skape tillit og nettverk internt og eksternt • God innsikt i kunnskapsorganisasjoner og de krav som stilles til administrative tjenester • God kjennskap til statlig avtale- og regelverk
			Instituttleder bør ha formell kompetanse for tilsetting i vitenskapelig stilling (doktorgrad)
HiØ Kilde: Stillingsbeskrivelser ved HiØ	Dekan	Dekanen er øverste faglige og administrative myndighet ved avdelingen, og skal ivareta overordnet, strategisk planlegging og oppfølging av avdelingens virksomhet. Dekanen rapporterer til rektor i faglige spørsmål og til høgskoledirektør i administrative saker. Dekanen er den nærmeste overordnede leder for studieledere og andre faglige funksjoner ved avdelingen, og har linjeansvar overfor disse.	Det kreves høy vitenskapelig kompetanse innenfor et relevant fagområde for avdelingen. Det legges vekt på relevant ledererfaring, gode samarbeidsevner og forståelse for utviklingsarbeid og strategisk tenkning. Det kreves gode kommunikasjonsevner, gjennomføringsevne og en motiverende lederstil som støtter opp under høgskolens strategiske satsinger.

<p>Nord universitet Kilde: stillingsutlysning åremålsstilling på fire år som dekan for Fakultet for lærerutdanning, kunst- og kulturfag fra 01.01.2019.</p>	Dekan	<p>Dekan er øverste leder for fakultetets faglige og administrative virksomhet og representerer fakultetet utad. Dekan rapporterer til rektor og er en del av rektors ledergruppe. Dekan har et særlig ansvar for fakultetets faglige utvikling og skal lede dette med hovedvekt på forskning, undervisning, formidling, nyskaping og kvalitetssikring.</p>	<p>For stillingen kreves høy faglig kompetanse; doktorgrad eller tilsvarende. Det kreves solid og relevant ledererfaring fra kunnskapsorganisasjoner samt god innsikt i utdannings- og forskningspolitikk og aktuelle utfordringer innen universitets- og høgskolesektoren.</p>
<p>UiB Kilde: UiB myndighetskart og valgreglementet Fakultet for kunst, musikk og design er valgt har valgt dekan og ansatte instituttledere i åremålsstillinger</p>	Dekan	<p>Har fakultetet normalordning med valgt dekan har dekanen følgende ansvar og oppgaver: Dekanen er fakultetets øverste leder og representerer fakultetet utad og har overordnet ansvar for kontakt med eksterne samarbeidspartnere. Dekanen er daglig leder for fakultetets faglige virksomhet i samsvar med rammer og pålegg som fakultetsstyret fastsetter. Dekanen er nærmeste overordnede for instituttlederne. Dekanen rapporterer til rektor. Dekanen avgjør saker i det omfang disse ikke kan utsettes til fakultetsstyret kan komme sammen i møte. Dekanen har rett til å delta i alle møter i alle fakultetets og underordnede enheters styrer, råd og utvalg. Dekanen er ansvarlig for iverksetting av de faglige vedtakene som treffes i fakultetsstyret, og skal på fakultetsstyrets vegne påse at den samlede økonomiforvaltningen skjer i samsvar med bestemmelser om økonomiforvaltning og forutsetninger for tildeling av bevilgninger. Har fakultetet prøveordning med ansatt dekan, er dekanen i tillegg til overnevnte ansvarlig for:</p>	<p>I valgreglementet fremgår det at det kun er alle fast tilsatte i undervisnings- og forskerstilling, samt åremålsilsatte instituttledere som er valgbare til dekan.</p> <p>Dekan ved Fakultet for kunst, musikk og design er valgt og er professor.</p>

		<p>Dekan er daglig leder for fakultetets faglige og administrative virksomhet i samsvar med rammer og pålegg som fakultetsstyret fastsetter.</p> <p>Dekanen er ansvarlig for iverksetting av faglige og administrative vedtak som treffes i fakultetsstyret, og for disponering av ressurser og eiendom i samsvar med de vedtak som er truffet av fakultetsstyret.</p> <p>Dekanen er nærmeste overordnede til instituttlederne og fakultetsdirektøren</p>	
	Instituttleder	<p>Instituttleder er den øverste lederen ved instituttet og får sin myndighet etter delegasjon fra fakultetet og har dekanen som nærmeste overordnede.</p> <ul style="list-style-type: none"> • har det overordnede ansvaret for instituttets samlede faglige og administrative virksomhet, med de begrensningene som er gitt gjennom instituttrådets kompetanse, jf. § 4 • har personalansvar for de ansatte ved instituttet og legger til rette for å følge opp den enkelte faglige ansattes rett til fordeling av tid til forskning og utdanning • har innstillingsmyndighet ved ansettelse i undervisnings- og forskerstillinger og i tekniske og administrative stillinger ved instituttene • har ansvar for å følge opp mål for utdanning, forskning, forskerutdanning og formidling • har ansvar for økonomi og HMS-arbeid ved instituttet • skal sørge for at instituttet har oppdaterte strategier og system for kvalitetssikring av instituttets virksomhet 	<p>Ved valg av instituttleder er det kun vitenskapelige ansatte som er valgbare, jf. valgreglementet § 2.</p> <p>Ved utlysninger av instituttlederstillinger har det normalt vært satt krav om professorkompetanse.</p>

OsloMET Kilde: stillingsbeskrivelse	Dekan 4årig åremål	Dekan er øverste leder for fakultetets samlede virksomhet, innenfor de rammer som er fastsatt av universitetsstyret eller rektor. Dekan har resultatansvar og skal bidra til å forberede og iverksette vedtak besluttet av universitetsstyret og av rektor.	Det kreves førstekompetanse samt erfaring fra undervisning, forskning– og utviklingsarbeid, formidling og nyskaping. Det kreves dokumenterbare resultater med å bygge en kultur for utdanning og forskning av høy internasjonal kvalitet. Det kreves ledererfaring på høyt nivå fra komplekse kunnskapsorganisasjoner. +++